

Valtionvarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi

Valtionvarainministeriön lausuntopyyntö 18.1.2018 (VM003:00/2017)

**LAUSUNTO LUONNOKSESTA HALLITUKSEN ESITYKSEKSI EDUSKUNNALLE LAEIKSI
DIGITAALISTEN PALVELUJEN TARJOAMISESTA SEKÄ SÄHKÖISESTÄ ASIOINNISTA
VIRANOMAISTOIMINNASSA ANNETUN LAIN 5 §, 6 § JA 7 §:N 1 MOMENTIN KUMOAMISESTA**

Johdanto

Euroopan unionin direktiivi julkisen sektorin elinten verkkosivustojen ja mobiilisovellusten saavutettavuudesta tuli voimaan 22.12.2016. Jäsenvaltioiden kansalliset lait ja asetukset sekä hallinnolliset määräykset tulee saattaa direktiivin mukaisiksi 23.9.2018 mennessä. Ehdotettavalla lailla pyritään edistämään digitaalisten palvelujen laadukasta ja tietoturvallista tarjoamista julkisella sektorilla sekä saavutettavuusvaatimuksilla parantamaan yhteiskunnan erityisryhmien edellytyksiä selvitä omatoimisesti julkisen sektorin digitaalisten palvelujen käytöstä. Laissa säädettäisiin keinoista, joilla digitaalisten palvelujen saavutettavuutta edistettäisiin sekä varmistettaisiin saavutettavuusvaatimusten tehokas toimeenpano. Lisäksi ehdotuksessa ehdotetaan säädettäväksi viranomaisten sekä muiden julkista hallintotehtävää hoitavien velvollisuudesta järjestää digitaaliset palvelut hallinnon asiakkaille sekä tähän järjestämiseen liittyvistä velvollisuuksista.

Ehdotettavan lain 2 luvun säännöksen tarkoituksena on koota julkisen sektorin toimijoiden digitaalisten palvelujen tarjoamista koskevat yleiset säännökset ja niistä johtuvat vaatimukset yhteen lakiin.

Käytännössä direktiivin saavutettavuudella tarkoitetaan sitä, että julkisen toimijan digitaalisten palvelujen sisältö on suunniteltu siten, että kaikki käyttäjäryhmät voivat käyttää niitä ilman lisälaitteita tai avustavien laitteiden kanssa. Saavutettavuuteen sisältyy neljä periaatetta - havaittavuus, hallittavuus, ymmärrettävyys ja toimintavarmuus.

Metsähallitus on perehtynyt lausunnolla olevaan ehdotukseen hallituksen esitykseksi ja lausuu sen johdosta seuraavaa:

Yleistä

Metsähallitus pitää lakiehdotuksen tuomaa kehityssuuntaa julkishallinnon digitaalisten palvelujen kehittämisestä kokonaisuutena kannatettavana ja hyvänä. Digitalisaatio on huomioitu vahvasti jo Metsähallituksen strategiassa, jonka mukaan Metsähallituksessa sitoudumme hyödyntämään digitalisaation mahdollisuudet. Metsähallituksen konsernistrategiassa asetetaan toimintaympäristön kehitykseen ja omistajan linjauksiin perustuen Metsähallitukselle keskeisimmät tavoitteet ja

tehdään toimintaa koskevat strategiset valinnat. Lakiehdotus kohdistuu siten osin Metsähallituksen strategisiin tavoitteisiin ja on vahvasti hallitusohjelmakirjausten tavoitteiden mukainen lainsäädäntöhanke.

Metsähallituksella ja sen tytäryrityksillä on käytössään seuraavat, suoraan asiakkaiden käytössä olevat verkkosivustot (domain tunnukset) tai sovellukset, joita lakiehdotus osittain ja mahdollisesti koskee:

- Eräluvut.fi (verkkokauppa, Metsähallituksen viranomaislupina myönnettävät metsästysluvat, kalastusluvat ja maastoliikenneluvat, sähköinen tunnistaminen, 6 §)
- Metsa.fi (Metsähallituksen verkkosivut)
- Sähköinen kilpailutusjärjestelmä, Cloudia.fi (Metsähallituksen julkiset hankinnat, hankintojen sähköinen kanava jossa on mm. käyttäjän tunnistaminen, 6 §)
- Luontoon.fi (verkkosivusto Metsähallituksen Luontopalveluiden hallinnoimista luonnonsuojelualueista ja retkeilykohteista)
- metsafi-lehti.fi (ajankohtaista tietoa Metsähallituksen toiminnasta)
- Retkikartta.fi (Metsähallituksen metsästys- ja kalastuskohteita sekä retkeilyyn sopivia kohteita ja palveluita paikkatietoikkunassa. Myös kuntien retkeilypalveluja, mm. moottorikelkkaurat ja -reitit, mahdollisesti verkkokarttana lakiehdotuksen soveltamisalan ulkopuolella, 3 § 3 mom. 6 kohta)
- Julkaisut.metsa.fi (tiedot kaikista Metsähallituksen julkaisuista, kuten selvityksistä, oppaista, alue-esitteistä ja kartoista)
- Laatumaa.fi (Kiinteistökehityksen verkkosivut - Laatumaa -tontit, metsätilat ja rakennusvalikoimat)
- Haltia.com (Nuuksion kansallispuistossa Espoossa sijaitsevan Suomen luontokeskus Haltian verkkosivut)
- tiedekeskus-pilke.fi (Rovaniemellä sijaitsevan tiedekeskus Pilkkeen verkkosivut)
- Siemenforelia.fi (Siemen Forelia Oy:n verkkosivut)
- Suurpedot.fi (Metsähallituksen, maa- ja metsätalousministeriön, Suomen riistakeskuksen, Luonnonvarakeskuksen ja ympäristöministeriön tuottama sivusto/tietolähde Suomen suurpetoasioissa)
- Merenkurkku.fi (Merenkurkun maailmanperintökohteen verkkosivusto)
- Tuikki.fi (Metsähallituksen kalastajille tarjoama ilmainen palvelu - kalastuspäiväkirja)
- Surffaakaakkoon.fi (Itäisen Suomenlahden kansallispuisto virtuaalisesti)
- Selkameri.fi (virtuaaliopas Selkämeren kansallispuistoon)
- Luonnonpaivat.fi (sivusto tapahtumista ympäri Suomea - Suomi100)

Lisäksi Metsähallitus konsernin käytössä oleva kirjaamo(at)metsa.fi -organisaatio sähköpostiosoite tarjoaa mahdollisuuden digitaalisten viestien, ilmoitusten ja lupa-/suostumushakemusten lähettämiseen ja niiden vastaanoton kellonajasta riippumatta (sähköisen asiointin väylä). Lähettäjä saa viestistään automaattisen vastaan-

ottovahvistuksen. Kirjaamon sähköpostiosoite on yleisesti löydettävissä Metsähallituksen verkkosivujen yhteystiedoissa ja virallisesta Metsähallituksen organisaatio-sähköpostiosoitteesta on mainittu sähköpostin allekirjoitusten yhteydessä.

Määritelmä

Lakiehdotuksen 3 §:n mukaan lakia sovelletaan 1 momentin 1 ja 2 kohdan mukaan viranomaisen ja julkisoikeudellisen laitoksen digitaalisiin palveluihin. Lakiehdotuksen 2 §:n määritelmässä viranomaisella tarkoitetaan muun ohella valtion liikelaitoksia ja muita julkisia hallintotehtäviä hoitavia organisaatioita siltä osin kuin digitaalinen palvelu liittyy tämän tehtävän hoitamiseen. Julkisoikeudellisen laitoksen määritelmä on sanotun lakiehdotuksen 2 §:n 1 momentin 6 kohdassa. Metsähallituksesta on säädetty lailla 234/2016 ja ko. lain 1 §:n mukaan Metsähallitus on maa- ja metsätalousministeriön ohjauksessa ja sen hallinnonalalla toimiva valtion liikelaitos. Metsähallitukseen kuuluu (Metsähallitus hallinnoi) muiden tytäryritysten ohella Metsähallitus Metsätalous osakeyhtiötä, josta on säädetty lailla 235/2016. Valtion liikelaitos Metsähallituksen tehtävät jakautuvat julkisiin hallintotehtäviin ja liiketoimintatehtäviin. Metsähallitus Metsätalous Oy metsätaloutta harjoittaessaan huolehtii Metsähallituksesta annetun lain (234/2016) 6 §:ssä tarkoitettujen yleisten yhteiskunnallisten ja 7 §:ssä tarkoitettujen muiden yhteiskunnallisten velvoitteiden toteuttamisesta.

Metsähallitus katsoo, että lakiehdotusta sovelletaan Metsähallituskonserniin silloin, kun Metsähallituksen digitaaliset palvelut on suunnattu yleisön käyttöön ja täyttävät muut lakiehdotuksen soveltamisalan (3 §) ja määritelmien (2 §) vaatimukset. Metsähallitus katsoo, että Metsähallituksesta valtion liikelaitoksena ja liikelaitoskonsernina voisi olla lain perusteluosiossa lisättyä selvyuden vuoksi nimenomaisesti oma mainintansa siitä, että Metsähallituksen tehtävät jakautuvat liiketoimintaan ja julkisiin hallintotehtäviin Metsähallituksesta annetun lain mukaisesti.

Muuta

Metsähallitus katsoo, että lakiesityksessä voisi selventää perusteluosiossa niitä konkreettisia saavutettavuusvaatimuksia (7 §), joiden täyttymisen palveluntarjoajan on saavutettavuusselosteessa (9 §) osoitettava.

Lakiehdotuksen viranomaiselle asettamat velvoitteet ovat herättäneet tiettyä keskustelua hallinnon keventämistarpeen näkökulmasta erityisesti saavutettavuusselosteen ja siihen liittyvä saavutettavuuspalautteen suhteen. Metsähallitus pitää toivottavana, että lainsäädännön mukanaan tuomat saavutettavuusvaatimukset eivät koskaan johtaisi julkisen toimijoiden verkkosivustojen ja mobiilisovellusten (tai niiden osien) nykyisen palvelunlaadun heikkenemiseen pääasiallisen kohdeyleisön ja hallinnon asiakkaiden näkökulmasta. Tämä palvelun laadun nykytilavarmistus voidaan osin varmistaa mm. kohtuuttomuusarviointilla (8 §) ja muilla toimenpiteillä.

Muilta osin Metsähallituksella ei ole lausuttavaa mietinnön ja ehdotuksen johdosta.

Lisätietoja lausunnosta antaa lakimies Otto Swanljung, puh. 040 560 1715,
sähköposti: otto.swanljung@metsa.fi

Pääjohtajan sijaisena

Tapio Pouta
kehitysjohtaja